

Versie Terug naar 13 oktober, op basis van de maatregelen zoals die golden op vrijdag 30 oktober 2020 | 14:00

LET OP: MAAK JE GEBRUIK VAN DIT DOCUMENT CHECK DAN OF JE DE LAATSTE VERSIE HEBT!!
MAIL NAAR 5.1.2e @MINJENV.NL

Bronbestand maatregelen corona-aanpak

Dit brondocument vormt de basis voor publiekscommunicatie en parlementaire communicatie (zoals kamerbrieven) over de corona-aanpak in Nederland. Dit document wordt bijgehouden door het NKC en alleen gewijzigd bij wijzigingen van maatregelen, inhoudelijke onjuistheid of onduidelijkheid.

Deze versie is tot stand gekomen met:

- ⇒ Input VWS (inclusief Input medisch van RIVM)
- ⇒ Input van parlementair/juridisch/strategisch – PSC-19
- ⇒ Input – OCW
- ⇒ Input – AZ
- ⇒ Input - EZK
- ⇒ Input - SZW
- ⇒ Input – IenW
- ⇒ Input – BZ
- ⇒ Input – LNV
- ⇒ Input J&V
- ⇒ Afstemming met overige departementen
- ⇒ Informeren van (communicatie) van Veiligheidsregio's

Leeswijzer

In zwart: basistekst

In rood: extra aandacht nodig voor mogelijke aanpassing of formulering van de maatregel

De wijzigingen ten opzichte van de vorige versie [met track changes](#)

Inhoud	
Nederlandse aanpak en maatregelen tegen het coronavirus.....	3
Gedeeltelijke lock-down.....	3
Voorspelbaarheid.....	3
Basisregels die voor iedereen gelden.....	3
Testen en thuisblijven bij klachten.....	4
Gezondheidsadviezen voor een goede weerstand.....	5
Adviezen speciaal voor mensen met een kwetsbare gezondheid (risicogroepen).....	6
Adviezen speciaal voor kinderen en jongeren.....	6
Regels voor binnen en buiten.....	6
Regels voor groepen en aantallen.....	6
Thuis maximaal 3 personen per dag ontvangen.....	6
Alles in groepsverband: maximaal 4 personen.....	7
Binnenruimtes waar mensen op 1 plaats zijn: maximaal 30 personen.....	7
Doorstroomlocaties.....	8
Overige regels voor binnen en buiten.....	8
Lokale maatregelen.....	9
Onderwijs.....	9
Kunstbeoefening zoals acteren, blazen, dansen en zingen.....	11
Contactberoepen.....	11
Vervoer.....	11
Vakantie in eigen land en reizen naar het buitenland.....	12
Aanvullende maatregelen.....	15

Nederlandse aanpak en maatregelen tegen het coronavirus

De Nederlandse corona-aanpak is erop gericht het virus maximaal te controleren, de zorg niet te overbelasten en kwetsbare mensen in de samenleving te beschermen..

Het aantal coronabesmettingen daalt. Dat is goed nieuws. We houden ons goed aan de gedeeltelijke lockdown en met effect. Maar we zijn er nog niet, want het virus is er nog. Daarom gaat de gedeeltelijke lockdown verder. We blijven het aantal contactmomenten en reisbewegingen beperken. We passen de basisregels nog steeds toe en helpen elkaar om dit te kunnen doen. En we proberen elkaar door deze lastige periode heen te helpen.

Gedeeltelijke lock-down gaat verder, tijdelijke verzwaring opgeheven

Musea, theaters, zwembaden en pretparken kunnen na een sluiting van twee weken open en we mogen weer sporten in groepslessen. Mensen mogen per dag weer maximaal drie mensen thuis ontvangen en met maximaal vier mensen buiten zijn. Om verdere verspreiding van het virus te voorkomen, blijft het belangrijk dat we de aantallen contacten beperken. Daarom blijven evenementen verboden en is er een algehele sluiting van de horeca. Ook geven we het virus geen lift: boek en maak geen reizen naar het buitenland tot medio januari, tenzij dat strikt noodzakelijk is.

Het volhouden van de basismaatregelen blijft cruciaal om het aantal besmettingen terug te dringen. Wie klachten heeft, ook als ze mild zijn, blijft thuis en laat zich zo snel mogelijk testen. Wie besmet is, roept hulp in van anderen voor boodschappen en andere klusjes, zodat de besmette persoon thuis kan blijven. Iedereen houdt anderhalve meter afstand van andere mensen en wie op een drukke plek is, gaat weg. En er is een dringend advies om niet-medische mondkapjes te dragen in publieke binnenruimtes.

Steunmaatregelen en aandacht voor elkaar

Deze maatregelen hebben forse impact op de samenleving en de economie. Daarom ondersteunt het kabinet ondernemers, werkenden en werkzoekenden met steunmaatregelen. En er is aandacht voor mensen die zich eenzaam voelen of in de financiële problemen raken. We passen daarbij overal de regels toe om elkaar te beschermen. Om zelf gezond te blijven en om anderen gezond te houden. En om ervoor te zorgen dat we zicht krijgen op meer vrijheden in ons dagelijks leven, ook als het virus nog niet weg is – waar we samen kunnen zijn met familie en vrienden, waar we samen kunnen sporten, naar evenementen kunnen gaan en naar een restaurant kunnen gaan.

+ disclaimer:

Overheid werkt samen met organisaties en bedrijven

Voor iedereen gelden de basisregels, zoals 'werk thuis tenzij het echt niet anders kan', 'vermijd drukte' en 'houd 1,5 meter afstand'. Ook in bijvoorbeeld winkelstraten, parken en recreatiegebieden, en zo goed mogelijk in het openbaar vervoer. Om ervoor te zorgen dat iedereen zich aan deze regels kan houden, werkt de overheid samen met veel bedrijven en organisaties. Zoals werkgevers en vakbonden, brancheorganisaties en de NS.

Elke organisatie is anders. Er zijn bijvoorbeeld kleine winkels of restaurants waar minder mensen naar binnen kunnen met 1,5 meter afstand. Of bedrijven met kleine werkruimtes of smalle gangen. Of bij de kinderopvang. Daarom is het onmogelijk om met een paar besluiten of maatregelen vanuit de overheid voor elk bedrijf een oplossing te vinden en op alle vragen antwoorden te geven. Maatwerk is nodig, waarbij de overheid klaar staat om mee te denken en te helpen waar mogelijk.

Basisregels die voor iedereen gelden

Controle over het virus krijgen we alleen als iedereen zich aan de volgende basisregels houdt:

Werk thuis tenzij het niet anders kan

Het advies blijft om thuis te werken tenzij het echt niet anders kan.

- Waar thuiswerken niet mogelijk is, spreiden werkgevers de werktijden.
- Mijd de spits.
- Een instelling of bedrijf kan 14 dagen gesloten worden wanneer de GGD heeft geconstateerd bij bron- en contactonderzoek dat de besmetting hier heeft plaatsgevonden.

Regels voor hygiëne

- Was vaak uw handen
 - 20 seconden lang met water en zeep, daarna handen goed drogen
 - Voordat u naar buiten gaat, als u weer thuis komt, als u uw neus heeft gesnoten, en natuurlijk voor het eten en nadat u naar de wc bent geweest.
- Hoest en nies in de binnenkant van uw elleboog
- Gebruik papieren zakdoekjes om uw neus te snuiten en gooi deze daarna weg
 - Was daarna uw handen
- Schud geen handen

Regels voor 1,5 meter afstand houden

- Houd 1,5 meter afstand (2 armlengtes) van anderen
 - Dit geldt voor iedereen: op straat, in winkels of andere gebouwen en op het werk, ook als u een vitale functie heeft. Mensen die tot één huishouden behoren, hoeven geen 1,5 meter afstand te bewaren. Ook uitgezonderd is bijvoorbeeld het ondersteunen van hulpbehoevenden, zoals het duwen van een rolstoel.
 - Door 1,5 meter afstand te houden is de kans kleiner dat mensen elkaar besmetten
- Als u ziet dat het lastig wordt om 1,5 meter afstand te houden: ga weg.

Regels voor het vermijden van drukte

In groepen kan het virus zich makkelijk verspreiden, en het opsporen van bronnen en contacten is lastiger als grote groepen mensen bij elkaar zijn. Wanneer groepsvorming de publieke gezondheid of de veiligheid in gevaar brengt, kunnen handhavers optreden.

Draag een mondkapje

Iedereen van 13 jaar en ouder draagt een niet-medisch mondkapje in de volgende situaties:

- In alle voor publiek toegankelijke gebouwen en overdekte gebieden zoals:
 - Winkels, musea, gemeentehuizen, stations, vliegvelden, parkeergarages, benzinestations, etc.
 - Theaters en concertzalen, wanneer mensen staan of lopen. Het mondkapje kan af wanneer mensen hebben plaatsgenomen op hun zitplaats.
- Bij de uitvoering van contactberoepen, zowel voor de dienstverlener als de klant.
- In het openbaar vervoer is het dragen van een mondkapje verplicht en kunt u een boete krijgen als u geen mondkapje draagt.

In de volgende situaties hoeft u geen mondkapje te dragen:

- Tijdens het beoefenen van theater, dans, acteren, sport of muziek in de vorm van een culturele uiting

- In het zwembad in het water (maar in de kleedkamer en voor begeleiders buiten het water wel mondkapje)
- Als mensen die vanwege medische redenen of andere beperkingen het mondkapje niet kunnen dragen.
- Niet-medische mondkapjes kunt u kopen of zelf maken. Bekijk de [voorbeeldinstructie voor een niet-medisch mondkapje](#).

Testen en thuisblijven bij klachten

Iedereen met corona-gerelateerde klachten blijft thuis te blijven en laat zich testen. Zo kunnen mensen die in contact zijn geweest met een patiënt snel gewaarschuwd worden en maatregelen treffen om het virus niet verder te verspreiden. En mensen die positief testen op corona kunnen maatregelen treffen waardoor ze het virus niet verder verspreiden. Kleine kinderen en kinderen die op de basisschool zitten hoeven niet getest te worden als ze klachten hebben. Is uw kind erg ziek? Neem dan contact op met de huisarts. Die kan besluiten uw kind toch te testen. Ook kinderen die klachten krijgen nadat ze in contact zijn geweest met iemand met corona kunnen getest worden. Zie voor meer informatie over het testen www.rijksoverheid.nl/coronatest. De regels over quarantaine staan hier: www.rijksoverheid.nl/quarantaine. Op Rijksoverheid.nl/quarantainegids is ook een brochure te vinden die mensen hulp en ondersteuning biedt bij quarantaine.

- Klachten die kunnen wijzen op corona zijn neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, hoesten, plotseling verlies van reuk of smaak, verhoging, koorts en benauwdheid.
- Laat u testen als u één of meerdere van deze klachten heeft. Blijf thuis tot de uitslag van de test bekend is. Als u ook koorts heeft of benauwd bent, dan blijven ook uw huisgenoten en andere nauwe contacten thuis tot de uitslag van de test bekend is. Hebben uw huisgenoten ook klachten? Dan laten zij zich ook testen.
 - Als uit uw test blijkt dat u **wel corona** heeft, blijven u en uw huisgenoten thuis. U hoort van de GGD wat u en de mensen om u heen moeten doen. Meer informatie over de leefregels thuis en wat u moet doen als u corona heeft vindt u op de [website van het RIVM](#).
 - De GGD voert samen met u bron- en contactonderzoek uit. Mensen die in contact zijn geweest met een besmette persoon krijgen dat te horen en krijgen gedragsinstructies, waaronder de instructie in thuisquarantaine te gaan wanneer het een nauw contact betreft.
 - Als uit uw test blijkt dat u op dit moment **geen corona** heeft, mogen u en uw huisgenoten weer naar buiten. U kunt zelf ook weer naar buiten en aan het werk, tenzij u daar te ziek voor bent. Kinderen mogen weer naar school en naar de opvang. Gaan de klachten niet over, worden ze erger of krijgt u nieuwe klachten? Bel dan de huisarts. Bel in een levensbedreigende situatie altijd 112.

Toch thuisblijven na negatieve test

Blijf na een negatieve testuitslag toch thuis als:

- u een huisgenoot of nauw contact bent van positief getest persoon, maak dan 10 dagen quarantaine af gerekend vanaf de datum van het laatste risicomoment;
- u teruggekeerd bent uit een (oranje of rood) risicogebied met veel corona, maak dan de 10 dagen quarantaine af gerekend vanaf de datum van terugkeer.
- u een melding heeft gekregen uit de Coronamelder-app, maak dan de 10 dagen quarantaine af;
- u een huisgenoot heeft met corona klachten én koorts of benauwdheid (tenzij de coronatest van die persoon negatief is).
- Bent u ernstig ziek, neem dan direct telefonisch contact op met uw huisarts of huisartsenpost. Bel in een levensbedreigende situatie 112.

Gezondheidsadviezen voor een goede weerstand

Gezond leven houdt de weerstand op peil. Een goede weerstand helpt te beschermen tegen ziekmakende bacteriën en virussen, zoals het nieuwe coronavirus. Mensen met een goede weerstand worden minder vaak ziek. En als zij toch ziek worden, herstellen ze meestal sneller. Gezond leven hoeft niet ingewikkeld te zijn. Kleine aanpassingen maken al verschil. Hoe houdt u uzelf gezond?

- Probeer ten minste een half uur per dag te bewegen.
- Eet gezond en gevarieerd met veel fruit en groente. Drink voldoende water.
- Drink maximaal één glas alcohol per dag (en natuurlijk NIX<18).
- Zet nu de stap en stop met roken. Kijk op www.ikstopnu.nl voor hulp en advies.

Meer adviezen via het RIVM loket leefstijl en COVID-19:

<https://www.loketgezondleven.nl/advies-ondersteuning/coronavirus>

Adviezen speciaal voor mensen met een kwetsbare gezondheid (risicogroepen)

Niet iedereen wordt even ziek van het coronavirus. Sommige mensen ontwikkelen nauwelijks klachten, anderen worden zeer ernstig ziek. Voor bepaalde groepen is het wel duidelijk dat zij een groter risico lopen heel ziek te worden van het coronavirus of zelfs te overlijden.

- Mensen die ouder zijn dan 70 jaar hebben een verhoogd risico om ernstig ziek te worden van het coronavirus. Dit geldt nog sterker voor ouderen die minder zelfredzaam zijn, dan voor vitale ouderen. Ook mensen met een onderliggende aandoening lopen een groter risico. Wees extra voorzichtig en volg de basisregels goed op.
- Bezoek is toegestaan in verpleeghuizen indien het de beperking van de verspreiding van het coronavirus niet in de weg staat. Ook is bezoek altijd toegestaan aan bewoners van wie wordt verwacht dat zij op korte termijn overlijden of in vergelijkbare omstandigheden. Zorgaanbieders zullen op basis van hun specifieke situatie bepalen wanneer het voor hun bewoners mogelijk is om meer bezoekers te ontvangen. Daarvoor is een handreiking gemaakt die te vinden is op de website van koepelorganisatie Actiz.
- Bij een uitbraak in een verpleeghuis worden medewerkers en bewoners wekelijks getest.
- Bij bezoek aan mensen die tot een risicogroep behoren, is het extra belangrijk de basisregels goed op te volgen, zoals 1,5 meter afstand houden. Maak duidelijke afspraken met elkaar en bespreek vooraf of iemand klachten heeft. Als bezoekers of ouderen verkoudheidsklachten, koorts en/of benauwdheid hebben, stel het bezoek dan uit. Als het bezoek buiten kan, dan is dat beter dan binnen.

Adviezen speciaal voor kinderen en jongeren

- Kinderen van 0 tot 4 jaar met een neusverkoudheid mogen naar het kinderdagverblijf of gastouderopvang als zij geen koorts hebben. En kinderen op de basisschool, mogen met een neusverkoudheid naar school en naar de buitenschoolse opvang als zij geen koorts hebben.
 - Dit geldt niet als kinderen contact hebben gehad met iemand die corona heeft. Of als een kind bij een volwassene woont die klachten heeft die passen bij corona én koorts heeft of benauwd is. Het kind moet dan thuisblijven.
- Kinderen tot en met 12 jaar hoeven geen 1,5 meter afstand te houden tot elkaar en tot volwassenen. Alle andere hygiënemaatregelen gelden ook voor kinderen.
- Jongeren van 13 tot 18 (dus tot en met 17) hoeven onderling geen 1,5 meter afstand te houden. Op de middelbare scholen geldt dit voor alle leerlingen onderling, ongeacht hun leeftijd. In het mbo en hoger onderwijs houden alle leerlingen 1,5 meter afstand houden tot elkaar, ongeacht hun leeftijd.

Regels voor binnen en buiten

Bij de regels voor groepen en aantallen is er een verschil tussen woningen, plaatsen waar mensen zich vooral doorheen bewegen (bijvoorbeeld winkels, musea en dierentuinen) en binnenruimtes waar mensen op vooral op 1 plaats zijn (bijvoorbeeld bioscopen of congressen). Er gelden ook regels voor andere situaties. Bijvoorbeeld voor evenementen en ventilatie.

Regels voor groepen en aantallen

Thuis maximaal 3 personen per dag ontvangen

- Thuis, zowel in huis als in de tuin of op het balkon, ontvangt u per 19 november 1 groep van maximaal 3 personen per dag (exclusief kinderen t/m 12 jaar). Hierbij dient u er altijd voor te zorgen dat mensen 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden en ook de hygiënemaatregelen naleven.
 - Als een samenkomst leidt tot overlast, of een gevaar vormt voor de publieke gezondheid, kan er gehandhaafd worden.

Alles in groepsverband: maximaal 4 personen

- Buiten de eigen woning geldt per donderdag 19 november dat maximaal 4 personen of 1 huishouden in groepsverband ergens heen mogen gaan of iets mogen ondernemen. Kinderen tot en met 12 jaar tellen hierbij niet mee.
 - Dit geldt voor alle voor publiek toegankelijke plaatsen, binnen en buiten. Dat wil zeggen: op alle openbare plaatsen en in de buitenlucht.
 - U mag dus met 1 huishouden of maximaal 4 personen, exclusief kinderen, in de stationshal staan, naar de bioscoop, of naar het strand.
- De volgende situaties zijn uitgezonderd:
 - Betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties.
 - Het belijden van een godsdienst of levensovertuiging.
 - Uitvaartplechtigheden (per 19 november maximaal 100 personen)
 - Huwelijksvoltrekkingen (maximaal 30 personen).
 - Beoefenen van theater, dans, of muziek als culturele uiting
 - Beroep, bedrijf of vereniging.
 - Topsport en sportbeoefening tot en met 17 jaar
 - Georganiseerde jeugdactiviteiten tot en met 17 jaar
 - Openbaar vervoer en bedrijfsmatig personenvervoer;
 - Zorgbegeleiding
 - een bijeenkomst die plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van een rechter of een officier van justitie
 - Functionarissen zoals opsporingsambtenaren, zorgverleners, brandweer, kinderopvang, medewerkers van gevangenissen, in de asielketen, etc. en de personen met wie zij in de uitoefening van hun werk een groep vormen.
 - Bij de uitvoering van straffen, bijvoorbeeld groepjes personen bij een taakstraf.
 - een vergadering van de Staten-Generaal, de gemeenteraad, provinciale staten en het algemeen bestuur van een waterschap, of van een commissie daaruit en andere wettelijk verplichte bijeenkomsten;
 - een bijeenkomst van een internationale organisatie of een verdragspartij;

Binnenruimtes waar mensen op 1 plaats zijn: maximaal 30 personen

- In ruimtes binnen waar mensen vooral op één plaats zijn, zoals bijvoorbeeld in het theater, bij een vereniging of bij een uitvaart, heeft iedereen een vaste zitplaats (placeren), zonder rolatie. De verkeersstromen moeten goed gescheiden blijven. Uiteraard houdt iedereen 1,5 meter afstand.

- De volgende regels gelden voor binnenruimtes maar niet voor de eigen woning.
- Binnen mogen maximaal 30 personen in één ruimte aanwezig zijn, mits hierbij voldoende afstand kan worden gehouden. Dit aantal is inclusief kinderen, maar exclusief personeel. Er vindt een gezondheidscheck plaats.
- Zelfstandige ruimtes zijn van elkaar gescheiden door muren van de grond tot aan het plafond en hebben een deur naar de gang.
- Reserveren is verplicht als het gaat om samenkomsten die zijn gericht op vermaak, zoals de bioscoop, en bij congressen en beurzen. Er mag voor maximaal 1 huishouden of 4 personen tegelijk worden gereserveerd.
- Er geldt een uitzondering op het maximale aantal van 30 personen per ruimte voor:
 - betogingen, samenkomsten en vergaderingen volgens de Wet openbare manifestaties;
 - belijden van een godsdienst of levensovertuiging;
 - uitvaartplechtigheden (per 19 november is dit maximaal 100 personen);
 - onderwijsinstellingen, trainingsinstellingen en kinderopvang;
 - zorginstellingen;
 - openbaar vervoer en bedrijfsmatig personenvervoer;
 - het gebruik van gebouwen voor scouting-, cultuur-, kunst-, sport- en andere georganiseerde jeugdactiviteiten voor kinderen en jongeren tot en met 17 jaar;
 - luchthavens;
 - "doorstroomlocaties" zoals detailhandel, warenmarkten, musea en pretparken
 - hotelgasten;
 - bedrijven en andere organisaties voor het verrichten van dagelijkse werkzaamheden (maximaal 100 per ruimte);
 - een bijeenkomst die plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van een rechter of een officier van justitie;
 - een vergadering van de Staten-Generaal of van een commissie daaruit;
 - een vergadering van de gemeenteraad, provinciale staten en het algemeen bestuur van een waterschap, of van een commissie daaruit en andere wettelijk verplichte bijeenkomsten;
 - verkiezingen;
 - een bijeenkomst van een internationale organisatie in het Koninkrijk

Doorstroomlocaties

- Wanneer er sprake is van een continue doorstroming van mensen, zoals in musea en dierenparken, maken de lokale autoriteiten met de beheerders afspraken over het maximaal toe te laten personen. Dit geldt niet voor warenmarkten en detailhandel (winkels).
- Beheerders van bijvoorbeeld winkels, bibliotheken en musea, nemen maatregelen om ervoor te zorgen dat het niet te druk wordt. Hierbij geldt het volgende:
 - Winkels zijn vanaf 20:00 gesloten. Met uitzondering van winkels waar overwegend levensmiddelen worden verkocht.
 - Het is verboden om tussen 20:00 en 07:00 alcoholische dranken te verkopen of bezorgen
 - Er wordt een deurbeleid gevoerd waardoor het binnen niet te druk wordt. Strikte naleving van de protocollen blijft van belang.
 - Bij slecht naleven van de basisregels of bij te grote drukte kan de locatie gesloten worden op last van de voorzitter van de veiligheidsregio.
 - Supermarkten stellen speciale winkeltijden vast waarop zij alleen open zijn voor ouderen en mensen met een kwetsbare gezondheid.
 - Musea, dierenparken, pretparken en andere instellingen voor vermaak zijn **per 19 november** weer geopend. Zij werken op basis van reservering van een tijdvak.
 - Er kan voor maximaal 1 huishouden of 4 personen gereserveerd worden
 - Er vindt een gezondheidscheck plaats

Overige regels voor binnen en buiten

Evenementen verboden

- De meeste evenementen zijn verboden. Uitgezonderd zijn:
 - Theaters, bioscopen, casino's, concertzalen (per 19 november)
 - Betogingen, samenkomsten en vergaderingen volgens de Wet openbare manifestaties
 - Warenmarkten. Dit zijn de gebruikelijke weekmarkten. Braderieën, kerstmarkten e.d. zijn niet toegestaan.

Horeca gesloten

- Eet- en drinkgelegenheden mogen uitsluitend geopend zijn voor afhalen en bezorgen.
 - Dit geldt ook voor afhalen bij coffeeshops
 - Er mag alleen afgehaald worden, dus bijv. het gebruik van fruitautomaten is niet toegestaan.
 - Consumpties moeten worden meegenomen en mogen niet bij de afhaallocatie zelf worden genuttigd. Bijvoorbeeld in de bioscoop of bij een congrescentrum kunnen geen consumpties worden gekocht om ter plekke op te eten. Afhalen in dierenparken en pretparken is wel mogelijk.
- Enkele locaties mogen wel open zijn voor gasten
 - Uitvaartcentra, of vergelijkbare locaties waar een uitvaartplechtigheid plaatsvindt.
 - Bedrijfskantines
 - In zorginstellingen voor patiënten en bezoekers van patiënten.
 - Locaties voor dagbesteding voor kwetsbare groepen.
- Voor afhaalrestaurants geldt dat zij tot 1 uur 's nachts geopend mogen blijven. Na 20:00 uur 's avonds verkopen zij geen alcohol meer. Coffeeshops zijn na 20:00 gesloten.
- Voor enkele locaties geldt dat ze geopend mogen zijn, maar dat een reservering voor maximaal 1 huishouden of 4 personen verplicht is en dat er een gezondheidscheck moet plaatsvinden:
 - Eet- en drinkgelegenheden op vliegvelden na de *security check*.
 - In hotels voor daar overnachtende gasten.
 - Tussen 20:00 en 07:00 wordt er in hotels geen alcohol geschonken of genuttigd in restaurant of bar.
 - Tussen 20:00 en 07:00 wordt er geen alcohol bezorgd vanuit room service.

Alcohol en softdrugs na 20:00

- Het is verboden om in de openbare ruimte, zowel binnen als buiten, tussen 20:00 en 07:00 alcoholische dranken voor handen te hebben of te nuttigen.
- Coffeeshops zijn na 20:00 gesloten.
- Het bezit van softdrugs is strafbaar volgens de Opiumwet. Dat betekent dat de politie altijd kan optreden als u softdrugs bij u draagt. Of als u softdrugs gebruikt in de openbare ruimte.
 - Mensen die (soft)drugs gebruiken houden zich misschien niet goed aan de coronamaatregelen die gelden. Zoals 1,5 meter afstand houden. In dat geval treedt de politie dus op.

Zingen en schreeuwen verboden

- Het is verboden om buiten de eigen woning in groepsverband te zingen of te schreeuwen.
 - Dit verbod geldt niet voor professionele zangers, kinderen tot en met 12 jaar en voor zang als onderdeel van het recht op betoging of de belijdenis van godsdienst of levensovertuiging, voor zover zij daarbij de richtlijnen van het RIVM opvolgen.
 - Per 19 november is zingen in groepsverband voor amateurs verboden.
 - Mensen met een kwetsbare gezondheid krijgen het advies extra voorzichtig te zijn.

Ventilatie moet voldoen aan voorwaarden

- De ventilatie in binnenruimtes moet voldoen aan de voorwaarden in het bouwbesluit en passen bij de bestemming van de ruimte, zodat de lucht vaak genoeg wordt verversd.
 - Ventilatoren kunnen gebruikt worden voor persoonlijk gebruik. In gemeenschappelijke ruimtes wordt geadviseerd alleen ventilatoren te gebruiken wanneer er geen andere verkoeling mogelijk is. Let er dan wel op dat de luchtstroom van de ventilator niet direct van de ene persoon naar de andere gaat.

Eenmalig vuurwerkverbod

- Tijdens de jaarwisseling is het verboden vuurwerk af te steken.
- Ook het verkopen van vuurwerk is dit jaar verboden.
- Alleen fop- en schertsvuurwerk, zoals sterretjes, trektouwjes en knalerwtjes, mag u afsteken. Dit vuurwerk is het hele jaar te koop.

Onderwijs

- Leraren en medewerkers in de kinderopvang met gezondheidsklachten of die behoren tot de risicogroepen volgens het RIVM (70 jaar en ouder of met een onderliggende aandoening) werken thuis.

Basisscholen en buitenschoolse opvang

- Basisscholen en scholen in het speciaal (basis)onderwijs zijn volledig open. Net als de buitenschoolse opvang.
- Kinderen op de basisschool mogen met verkoudheidsklachten naar school en naar de buitenschoolse opvang als zij geen koorts hebben.
- Zijn er gezinsleden met klachten die passen bij corona én zware klachten, zoals koorts of benauwdheid? Dan [blijven de kinderen thuis](#). De gezinsleden [laten zich testen](#) als zij ook klachten krijgen. Als iemand in het gezin corona heeft, dan blijven de kinderen ook thuis.

Voortgezet (speciaal) onderwijs

- Leerlingen onderling hoeven geen 1,5m afstand te houden. Dat geldt voor alle leerlingen op het voortgezet (speciaal) onderwijs, ongeacht leeftijd.
 - Leerlingen komen zoveel mogelijk met de fiets of lopend naar school.
 - In ieder geval nog tot het einde van dit schooljaar organiseren de scholen speciaal vervoer voor leerlingen die ver weg wonen.
- Middelbare scholen zijn volledig open.
- Scholen voorkomen dat er grote groepen leerlingen ontstaan op het plein, het fietsenhok, in de aula of op andere plekken rondom de school. De school kan hiervoor afspraken maken met o.a. gemeente of lokale winkels rondom de school.
- De school wordt alleen gebruikt voor onderwijs en niet voor andere samenkomsten, zoals ouderavonden en open dagen.
- Voor middelbare scholen zijn aanvullende afspraken gemaakt met het dringende advies om een mondkapje te gebruiken buiten de les en tijdens specifieke situaties, zoals praktijklessen. (verwijzing naar <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/ouders-scholieren-en-studenten-kinderopvang-en-onderwijs/voortgezet-onderwijs>)

Voor MBO, HBO en WO

- MBO's, hogescholen en universiteiten hebben vanaf de start van het studiejaar 2020/2021 meer ruimte voor onderwijs op school of instelling. Een deel van het onderwijs blijft online plaatsvinden.
- Studenten en medewerkers houden onderling altijd 1,5 meter afstand. Ook studenten die nog geen 18 zijn.
- Lessen en colleges worden gespreid over de week en dag, zodat studenten gespreid reizen van en naar de school of instelling. De school of instelling informeert studenten over de aangepaste roosters en regels.

- Het onderwijs wordt zo georganiseerd dat studenten niet of nauwelijks in de spits hoeven te reizen. Onderwijsinstellingen en vervoerders maken afspraken over de roosters.
- Het studentenreisproduct blijft geldig op de gebruikelijke tijdstippen.
- Studenten en medewerkers dragen een mondkapje buiten de les en tijdens specifieke situaties, zoals practica.
- Onderwijsinstellingen organiseren hun introductieactiviteiten zoveel mogelijk online. Fysieke activiteiten kunnen alleen in kleine groepen plaatsvinden en zijn informatief van aard.
- Studentenverenigingen mogen enkel fysieke wervings- en introductieactiviteiten organiseren als deze bijeenkomsten worden goedgekeurd door een onderwijsinstelling of de veiligheidsregio.
 - De bijeenkomsten zijn gericht op kennismaking, studie of sport, en zijn kleinschalig van aard.
 - Fysieke bijeenkomsten vinden plaats in kleine groepen, hebben een eindtijd van uiterlijk 22:00 en er wordt geen alcohol geschonken.

Sport en spel

- Sportactiviteiten beperkt mogelijk.
 - Alleen sporten die met een onderlinge afstand van 1,5 meter kunnen zijn toegestaan.
 - Groepjes van maximaal 4 personen mogen samen sporten
 - Er worden geen wedstrijden gespeeld
 - Toeschouwers zijn niet toegestaan
 - Douches en kleedkamers bij sportlocaties zijn gesloten, behalve de kleedkamers bij zwembaden
 - Reserveren en gezondheidscheck is verplicht voor iedereen vanaf 18 jaar
 - Reserveren kan voor maximaal 4 personen of 1 huishouden
- Voor binnensporten geldt een maximum van 4 personen per groepje (exclusief instructeur). Iedereen in het groepje houdt 1,5 meter afstand van elkaar. En er geldt een maximum van 30 personen per zelfstandige ruimte. Er mogen meer groepjes naast elkaar sporten zolang er meer dan 1,5 meter tussen de groepjes zit. En zolang er een duidelijke afbakening is tussen de groepjes en zij niet mengen.
- Voor buitensporten geldt een maximum van 4 personen per groepje (exclusief instructeur). Er mogen meer groepjes naast elkaar sporten zolang er meer dan 1,5 meter tussen de groepjes zit en de buitenruimte dat toelaat. Er moet een duidelijke afbakening zijn tussen de groepjes en zij mogen niet mengen.
- Er is een uitzondering voor topsporters op aangewezen topsportlocaties en voor voetballers in de Eredivisie en Eerste divisie.
- Er is een uitzondering voor kinderen en jongeren tot en met 17 jaar. Zij mogen in teamverband sporten en onderling wedstrijden spelen met teams van de eigen club.
 - Er wordt geen competitie gespeeld.
 - Kinderen met klachten die kunnen wijzen op corona blijven thuis.

Kunstbeoefening zoals acteren, blazen, dansen en zingen

- Kinderen en volwassenen (professionals en amateurkunstbeoefenaars) mogen kunst beoefenen, repeteren en optreden. Hier gelden dan dezelfde regels als voor andere activiteiten 'binnen' of 'buiten'.
 - Bij bepaalde activiteiten is contact noodzakelijk en geldt de 1,5 meter alleen voor zover dat mogelijk is. Het gaat om bijvoorbeeld acteurs en dansers (zowel professionals als amateurkunstbeoefenaars).
- Blazers mogen spelen als zij minimaal 2 meter afstand (in de blaasrichting) houden tot anderen. Dit is door de sector opgenomen in het protocol.
- Zingen in groepsverband (zoals in koren) is niet toegestaan. Ook meezingen, bijvoorbeeld bij een concert, is verboden. Er gelden de volgende uitzonderingen op het verbod:

- Professionele zangers kunnen repeteren en optreden als zij uit voorzorg ruime afstand houden tot andere zangers, ensemble en publiek. De branche heeft hiervoor protocollen opgesteld.
- De uitzondering die bestaat voor amateurzang in groepen vervalt op 19 november.
- Zingen als onderdeel van het recht op betoging is toegestaan
- Zingen als onderdeel van de belijdenis van een geloof of levensovertuiging is mogelijk. Het RIVM heeft hier richtlijnen voor ontwikkeld.
- Kinderen tot en met 12 jaar.
- Mensen uit risicogroepen wordt geadviseerd extra voorzichtig te zijn.

Contactberoepen

- Alle contactberoepen zijn toegestaan. Per 19 november geldt dit ook weer voor sekswerkers in seksinrichtingen
- Zowel dienstverlener als klant dragen een mondkapje.
- Als aanvullende voorwaarde geldt dat personen hebben gereserveerd en een gezondheidscheck plaatsvindt.
- Het is bij contactberoepen verplicht bezoekers te vragen zich te registreren ten behoeve van bron- en contactonderzoek door de GGD bij een besmetting.
 - Gasten registreren zich op vrijwillige basis. Als een gast zich niet wil registreren is dat geen reden om toegang te weigeren.
 - Gegevens mogen uitsluitend worden gebruikt voor bron- en contactonderzoek.
 - Deze verplichting geldt niet voor beroepen waarvoor de registratieplicht het uitoefenen van het beroep, of de veiligheid of welzijn van betrokkenen in de weg zou staan. Bijvoorbeeld voor zorgverleners, handhavers, opsporingsambtenaren.

Vervoer

Beperk je reisbewegingen. Geef het virus geen lift. Door minder te reizen, komen mensen op minder plekken en zijn er minder sociale contactmomenten met anderen. Zo verspreidt het virus zich minder snel. Beperk het aantal uitstapjes, reis op rustige momenten en werk thuis als dat kan. Dit geldt voor alle vormen van vervoer. Voor korte afstanden geldt: ga lopen of pak de fiets.

Het uitgangspunt is dat we anderhalve meter afstand houden van elkaar. Op sommige plekken, zoals in het openbaar vervoer kan dat niet altijd.

Openbaar vervoer

- Alle zitplaatsen in bus, trein, tram en metro zijn beschikbaar. In de bus, tram en metro is ook een beperkt aantal aangewezen staanplaatsen beschikbaar. Mijd drukte en reis als het kan buiten de spits.
- In het openbaar vervoer is het dragen van niet-medisch mondkapje verplicht voor iedereen van 13 jaar of ouder.
 - De boete bedraagt 95 euro voor reizigers in het OV die geen mondkapje dragen.
 - In het station voor trein, tram, bus en metro geldt een dringend advies een niet-medisch mondkapje te dragen. Houd het mondkapje op op het perron als u géén 1,5 meter afstand kan houden-
 - Zet het niet-medisch mondkapje ruim voor het instappen op om het instappen veilig en snel te laten verlopen.

Privé-vervoer

- In de eigen auto draagt iedereen een mondkapje wanneer mensen die niet tot hetzelfde huishouden behoren samen reizen.
- Zit u met mensen in de auto uit een ander huishouden? Dan mogen er per 19 november maximaal 4 personen in de auto zitten.

Bedrijfsmatig vervoer

- Voor bedrijfsmatig vervoer van A naar B (zoals taxi's, personenbusjes en touringcars) geldt: een gezondheidscheck en een reservering vooraf. Een niet-medisch mondkapje is verplicht voor iedereen van 13 jaar of ouder. Bij twee of meer passagiers kan het niet dragen van een mondkapje tot een boete leiden.
- Voor taxi's geldt een gezondheidscheck vooraf en klanten reserveren. Passagiers vanaf 13 jaar dragen een niet-medisch mondkapje. Wanneer er twee of meer passagiers in de taxi zitten kan het niet dragen van een mondkapje tot een boete leiden. Er is geen beperking in de bezetting.
- Voor touringcars en personenbusjes geldt een gezondheidscheck vooraf en passagiers reserveren. Alle passagiers vanaf 13 jaar dragen een niet-medisch mondkapje. Vanaf 3 personen wordt gehandhaafd. Er is geen beperking in de bezetting.
- In het bedrijfsmatig vervoer (bedrijfsbusjes, verhuurwagens, vrachtwagens, etc.) is het niet-medische mondkapje verplicht bij meer dan twee inzittenden, tenzij er 1,5 meter afstand gehouden kan worden.
- In overig vervoer is de regel: houd 1,5 meter afstand.
- Niet-medische mondkapjes kunt u kopen of zelf maken. Bekijk de [voorbeeldinstructie voor een niet-medisch mondkapje](#).
- Reis als het kan buiten de spits
 - MBO's, HBO's en universiteiten nemen maatregelen om drukte in de spits zoveel mogelijk tegen te gaan, bijvoorbeeld door schooltijden aan te passen.
 - Werkgevers nemen maatregelen om drukte in de spits zoveel mogelijk tegen te gaan, bijvoorbeeld door thuiswerken te stimuleren en werktijden aan te passen.
- Voor korte afstanden geldt: ga waar mogelijk lopen of pak de fiets.

Vakantie in eigen land en reizen naar het buitenland

Iedereen moet er alert op zijn het virus niet verder te verspreiden, niet in het binnenland en niet in het buitenland. Beperk tijdens vakanties in Nederland de reisbewegingen. Voor het buitenland geldt, reis niet en boek geen reizen naar het buitenland tot medio januari, tenzij dit strikt noodzakelijk is.

Voor alle reizen geldt:

- Beperk het aantal reisbewegingen
- Beperk de contactmomenten met andere mensen
- Ga wijs op reis en bereid u goed voor.

Vakantie in eigen land

- Niet gebonden aan de schoolvakantie? Ga buiten het vakantie seizoen als dat kan.
- Kies niet voor de grote toeristische trekpleisters, maar denk eens aan een andere regio of stad.
- Mijd drukte en reis buiten de spits. Reis ter plekke zo min mogelijk. Voor korte afstanden geldt: ga waar mogelijk lopen of pak de fiets.
- Houd u als reiziger in eigen land aan alle basisregels. Bij klachten blijft u thuis en belt u 0800-1202 om u te laten testen op het coronavirus.

Reizen naar het buitenland

Reizen naar het buitenland is een extra risico, ook deze winter en tijdens de kerstvakantie.

- Maak geen reizen en boek niet tot half januari, tenzij het noodzakelijk is.

- Vakanties en familiebezoeken zijn geen noodzakelijke reizen.
- Ook op vakantie gaan naar een tweede huis in het buitenland vormt een risico.

Het virus is bijna nergens ter wereld onder controle. Geef het virus geen lift. Breng het niet naar het buitenland en neem het niet mee terug naar huis. Kleurcodes veranderen snel door epidemiologische situatie in het buitenland, dit betekent risico's rondom annuleringen bij het boeken van reizen.

Ontwikkelt u tijdens uw reis gezondheidsklachten?

- Meld u bij de lokale gezondheidsautoriteiten, blijf in uw accommodatie, vermijd contacten met anderen en laat u testen.
- Als de test positief is, neem dan ook contact op met de GGD in uw woonplaats in Nederland en volg de maatregelen of adviezen van de lokale gezondheidsautoriteiten.
- Mogelijk moeten ook uw gezinsleden en/of reisgenoten in quarantaine.

Ontwikkelt u bij thuiskomst gezondheidsklachten? Blijf thuis, vermijd contacten met anderen en laat u testen. Maak een afspraak via 0800-1202.

Reizen naar de Caribische delen van het Koninkrijk

- Delen van Caribisch Nederland worden gezien als binnenland, dus hiervoor geldt hetzelfde advies als voor in Nederland: "blijf zoveel mogelijk thuis, ook tijdens de feestdagen". Bij een oranje reisadvies is het een dringend advies om niet naar dit gebied toe te reizen
- De actuele informatie over reizen naar [reizen naar Aruba, Curaçao, Sint Maarten en de BES-eilanden \(Bonaire, Saba en Sint Eustatius\)](#) vindt u op [Nederlandwereldwijd.nl](#)

Landen met reisadvies

- Reizen naar landen met een geel, oranje of rood reisadvies wordt vanwege de risico's afgeraden. Maak en boek geen vakanties naar het buitenland tot half januari. Als u toch naar het buitenland moet, check dan eerst [nederlandwereldwijd.nl](#).
- U leest dan in het [reisadvies per land van het ministerie van Buitenlandse Zaken \(BZ\)](#) of u bij thuiskomst 10 dagen in (thuis)quarantaine dient te gaan. Ook als u geen klachten heeft. Check voor vertrek de dekking van uw verzekering.

Reizen naar Nederland

Er is een dringend advies om niet naar Nederland te reizen, tenzij dit strikt noodzakelijk is. De grenzen blijven open.

- Alleen essentieel grensverkeer, waaronder vervoer van goederen, arbeid door grenswerkers, en reizen voor cruciale beroepen, gaan door.

Als er toch naar Nederland wordt gereisd, dan geldt het dringend advies om 10 dagen in quarantaine te gaan. Er geldt een uitzondering voor grenswerkers en grensstudenten en -scholieren.

Reizen van buiten de EU, Schengenlanden en het Verenigd Koninkrijk naar Nederland

- Nederland heeft met alle andere Schengenlanden en het Verenigd Koninkrijk samen de grenzen gesloten voor mensen van buiten Europa die geen essentiële (vlieg)reis maken.
- Voor reizigers uit een aantal landen wordt een uitzondering gemaakt. Het actuele overzicht van deze landen vindt u op de pagina voor buitenlandse reizigers naar Nederland
- Regelmatig wordt deze lijst met landen opnieuw bekeken en aangepast. We houden de situatie nauwlettend in de gaten. Indien er landen van de lijst af moeten, dan kan dit al eerder gebeuren.
- Als een land op deze lijst staat, betekent dit niet automatisch dat reizen naar dit land mogelijk is. Controleer eerst het reisadvies voor dat land op [www.nederlandwereldwijd.nl](#)

- Voor een aantal reisdoelen is het wel toegestaan om naar Nederland te reizen vanuit een land waarvoor het inreisverbod geldt. Hier zijn strikte voorwaarden aan verbonden en de lokale situatie moet het toestaan.
- Iedereen die naar Nederland reist vanuit een land waarvoor een oranje of rood reisadvies geldt vanwege corona, dient na aankomst 10 dagen in quarantaine te gaan.

Reizigers in Nederland

- Reizigers moeten zich houden aan de Nederlandse maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus.
- Voor populaire toeristische plaatsen kunnen maatregelen worden genomen om drukte te voorkomen.
- Blijf op uw reisadres. Reis zo min mogelijk. Voor korte afstanden geldt: ga waar mogelijk lopen of pak de fiets.
- Bij klachten worden reizigers geadviseerd de vakantieaccommodatie niet te verlaten, contacten te vermijden en zich te laten testen bij de GGD. Als ze positief getest worden, moeten ook reizigers in isolatie. Gezinsleden moeten in quarantaine. Mensen met klachten mogen niet reizen.

Kosten van isolatie/ quarantaine zijn voor de reizigers. Als de locatie waarin de reizigers verblijven niet geschikt is voor isolatie/ quarantaine, ondersteunt de GGD bij het vinden van een geschikte locatie.

(Thuis)quarantaine bij aankomst in Nederland

Reizigers uit een land dat een oranje reisadvies heeft vanwege corona dienen op het moment van aankomst in Nederland 10 dagen in (thuis)quarantaine te gaan. Ook als er geen klachten zijn die lijken op corona. Deze quarantaine in Nederland kan ook in een vakantie- of tijdelijk verblijf, zoals een hotel.

- Voor een aantal (reis)doelen mag de quarantaine onderbroken worden. Buiten deze (reis)doelen houdt u zich aan de regels voor thuisquarantaine.
- Er geldt een uitzondering voor grenswerkers, grensstudenten en grensscholieren.
- Kinderen tot en met 12 jaar mogen wel naar school, naar de kinderopvang en aan sportactiviteiten deelnemen, tenzij zij gezondheidsklachten hebben. Ontwikkelen gezinsleden klachten die passen bij corona, inclusief zware klachten, zoals koorts of benauwdheid? Dan blijven de kinderen thuis.

Als u tijdens de quarantaine klachten ontwikkelt die lijken op corona, dan neemt u contact op met de GGD om zich te laten testen. In het reisadvies per land van het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) staat of u bij aankomst in Nederland in thuisquarantaine dient te gaan.

Bekijk de [regels voor thuisquarantaine bij terugkomst in Nederland](#). Ook staan daar de (reis)doelen waarvoor de (thuis)quarantaine mag worden onderbroken.

Aanvullende maatregelen

De overheid neemt aanvullende maatregelen om ervoor te zorgen dat we deze periode als samenleving zo goed mogelijk door komen:

Banen en economie

De impact van het coronavirus op banen en economie houdt aan en de economische recessie is voorlopig niet voorbij. Het kabinet heeft een steun- en herstelpakket voor ondernemers en werkenden. Vanaf 1 oktober 2020 zijn diverse lopende steunmaatregelen verlengd. Het huidige pakket loopt tot 2021 en is gestoeld op drie pijlers: steun, helpen aanpassen en investeren.

- Steun- en herstelpakket voor banen en economie: tijdelijke financiële regelingen voor ondernemers en zzp'ers. Hierbij gaat het om tegemoetkoming in inkomsten, salarissen en vaste lasten, uitstel van belastingen en versoepeling van kredieten.
- Per 1 oktober 2020: bedrijven, (zelfstandig) ondernemers en werkenden krijgen voor langere tijd meer duidelijkheid over financiële ondersteuning. Economische groei wordt gestimuleerd en waar nodig worden mensen geholpen richting nieuw werk.
- De financiële regelingen zijn zo gemaakt dat ze meebewegen met de omstandigheden. Dus hoe meer omzetverlies, hoe meer steun.
- Voor bepaalde zwaar getroffen sectoren is aanvullende steun.
- Er worden sociale maatregelen genomen om mensen die hun baan verliezen een beter perspectief te bieden op een inkomen en nieuw werk. Door goede begeleiding van werk(loosheid) naar werk, voor om- en bijscholing, het tegengaan van armoede en problematische schulden en het aanpakken van jeugdwerkloosheid.
- Er worden investeringsmaatregelen genomen gericht op het stimuleren van economische groei.
-

Zorg

- Voor medewerkers in de zorg gelden aanvullende **uitgangspunten** als het gaat om hun inzet. <<<https://lci.rivm.nl/lci.rivm.nl/covid-19/bijlage/zorgmedewerkersinzetentestbeleid>>>

Protocollen

- Ondernemen met inachtneming van alle regels, zoals 1,5 meter afstand houden, vraagt duidelijke afspraken. Sectoren hebben daarom protocollen opgesteld met de basisafspraken waar iedereen zich aan moet houden. Op www.mijncoronaprotocol.nl vindt u de vastgestelde protocollen.
-
- Verruiming van de limiet van contactloos betalen met uw pinpas. Zo helpen banken om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan want bij deze manier van betalen is het niet nodig om uw pincode in te toetsen.
-

Initiatieven in de samenleving

- Diverse initiatieven in de samenleving bieden hulp in deze periode. Een greep:
 - Ready2Help, het netwerk van burgerhulpverleners van het Rode Kruis, informeert kwetsbare mensen hoe zij zich kunnen beschermen tegen het coronavirus.
 - NL Doet brengt hulpvragen en vrijwilligerswerk bij elkaar
 - Er zijn diverse hulplijnen voor ouderen: ANBO (0348-46 66 66), KBO-PCOB (030-3 400 600) en het Rode Kruis (070-4455 888)
 - Corona-hulplijn voor ouderen met een migratieachtergrond: 030-3400600.
 - Het platform Nietalleen.nl van lokale organisaties en kerken brengt hulp en hulpvragen bijeen
- Kijk voor initiatieven bij u in de buurt op de website van uw gemeente.